

VSEM ČLANOM DIS IN
BRALCEM VESTNIKA ŽELIMO
ZADOVOLJNE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO 2007

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI
PRI POŠTI 1102 LJUBLJANA

VESTNIK

INTERNO GLASILO DRUŠTVA IZGNANCEV SLOVENIJE 1941–1945 LJUBLJANA, DECEMBER 2006 – Št. 66

Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945 je organiziralo četrti seminar za profesorje zgodovine, državljanske vzgoje in etike ter družboslovja

Predavatelji na seminarju od leve proti desni: prof. dr. Damijan Guštin, prof. dr. Božo Repe, Ivica Žnidaršič, prof. dr. Mitja Ferenc in prof. Vilma Brodnik (25. 11. 2006) Foto: Alenka Mihajlovič

Del udeležencev seminarja si je ogledal tudi največje zbirno taborišče za izgon Slovencev – grajske hleve (25. 11. 2006). Foto: Alenka Mihajlovič

Na gradu Rajhenburg v Brestanici pri Krškem je Društvo izgnancev Slovenije 1941-1945 organiziralo 25. novembra 2006 že četrti seminar za profesorje zgodovine, državljanske vzgoje in etike ter družboslovja na osnovnih in srednjih šolah.

Na seminar se je prijavilo 76 profesorjev iz raznih šol in krajev Slovenije. To kaže, da se povečuje interes za doslej premalo obravnavan del zgodovine, povezan z drugo svetovno vojno in izgonom Slovencev.

V Društvu izgnancev Slovenije smo zadovoljni, da smo uspeli na seminarju za predavatelje pritegniti univerzitetne profesorje, saj bodo na ta način tudi sami motivirani za obravnavo izgnanstva in drugih oblik nasilja nad Slovenci med drugo svetovno vojno na univerzitetnih predavanjih zgodovine. Novost na tem seminarju je bilo predavanje predstavnice Zavoda za šolstvo RS o vključevanju osebne zgodovine v pouk ob primeru izgnancev.

O okupaciji in razkosanju Slovenije leta 1941 je predaval univerzitetni profesor dr. Damijan Guštin. Raznarodovalno in genocidno politiko do Slovencev med drugo svetovno vojno je udeležencem predstavil univerzitetni profesor dr. Mitja Ferenc, o izgonu Slovencev v letih 1941-1945 je govoril univerzitetni profesor dr. Božo Repe, o vključevanju osebne zgodovine v pouk na primeru izgnancev je predavala prof. Vilma Brodnik, svetovalka za zgodovino na Zavodu za šolstvo.

O namenu seminarja in programih Društva izgnancev Slovenije 1941-1945 za ohranjanje zgodovinskega spomina je govorila Ivica Žnidaršič, predsednica DIS. Opozorila je, da so vse šole v Sloveniji prejele zbornik Izgnanci in zloženko za strukturo učne ure o izgonu Slovencev 1941–1945. Predlagala je, da bi v vseh šolah in v vseh razredih posvetili vsaj nekaj učnih ur obravnavanim vprašanjem. Pohvalila je šole, ki organizirajo razstave, pišejo spise, organizirajo tekmovanja o poznavanju izgnanstva in begunstva. Priporočila je, da bi si učenci in dijaki vsaj bližnjih šol ogledali Muzej slovenskih izgnancev na gradu Rajhenburg in zbirno taborišče za izgon Slovencev, ki je bilo v grajskih hlevih. Povedala je, da je nastalo že nekaj diplomskih nalog o izgonu Slovencev in tudi ena o vojni škodi.

Udeleženci seminarja so prejeli seznam krajev, kjer deluje 85 Krajevnih organizacij DIS, na katere se profesorji lahko obračajo po razne knjige in brošure ter zloženke, ki jih izdaja DIS. Ob tem je omenila, da je samo v I. in II. knjigi Spominov in pričevanj objavljenih 416 zgodb izgnancev, prisilnih delavcev in otrok, objavljeno je tudi 233 fotografij in 67 pesmi, nastalih v izgnanstvu in begunstvu. Vse to lahko profesorji in učitelji uporabijo pri pouku.

Predsednica DIS je še poudarila, da vseh teh dogodkov iz druge svetovne vojne ne obravnavamo zato, da bi spodbujali sovraštvo do naslednikov agresorskih držav v drugi svetovni vojni, saj smo že vse hudo odpustili. Ni pa prav, da bi pozabili, kako smo bili ogroženi. Naš namen, je dejala, je preprečevati, da bi se kaj takega Slovincem še kdaj dogodilo, in da se ne bi zamenjevalo, kdo je bil agresor in kdo žrtev.

Janez Blas

Podpis listine o nameri sodelovanja občin z Društvom izgnancev Slovenije 1941–1945 pri nadaljnjem obnavljanju največjega zbirnega taborišča leta 1941 za izgon Slovencev – dela hlevov pri gradu Rajhenburg v Brestanici

Izvršni odbor Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 je 12. oktobra 2006 povabil 26 županov občin na podpis listine o nameri sodelovanja z DIS pri nadaljnji obnovi največjega zbirnega taborišča za izgon Slovencev. Listino je 12. oktobra 2006 podpisalo 25 županov, le en župan na podpis ni prišel. To kaže, kako resno so se župani odzvali na prizadevanja DIS, da se ohranja spomin na genocidno politiko do Slovencev med drugo svetovno vojno in trpljenje, ki so ga prestali še posebno slovenski izgnanci in begunci. Podpisovanje je popestril tudi kulturni program, ki ga je izvajal trio Planika. Uvodni govor je imela predsednica DIS in del njenega govora objavljamo.

*Jože Kržančič
podpredsednik DIS*

Iz govora Ivica Žnidaršič, predsednice Društva izgnancev Slovenije 1941–1945, ob podpisovanju listine o nameri sodelovanja DIS s 25 občinami, 12. oktobra 2006 v Ljubljani

Spoštovani župani in županja, lepo vas pozdravljam v imenu Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 in svojemu imenu. Izražam veselje in zadovoljstvo, da ste se odločili za podpis listine o nameri sodelovanja z našim društvom pri obnovi in ohranjanju grajskih hlevov in konjušnice – enega največjih zbirnih taborišč leta 1941 za izgon Slovencev.

Cenimo vašo solidarnost, cenimo vaše zavedanje, kako pomembno je ohranjati zgodovinski spomin na grozodejstva, ki smo jih doživljali Slovenci med drugo svetovno vojno.

Lepo pozdravljeni tudi novinarji, ki spremljate naša skupna prizadevanja, da se ohrani del zgodovine, ki je bil predolgo zanemarjen in prezrt.

K podpisu listine smo povabili tudi predsestnike Krajevni organizacij DIS, iz katerih ste prišli župani.

Na ta pomembni dogodek smo povabili tudi predstavnike Zavoda za spomeniško varstvo, ki spremljajo obnovo taborišča, dipl. gradbenega inženirja **Vladimirja Rostoharja**, ki opravlja nadzor nad obnovitvenimi deli, in predstavnika izvajalca del, ki se na objektu sedaj izvajajo. Preden preidemo k podpisovanju listine,

bi želela ponovno spomniti na nekatera zgodovinska dejstva.

Nemci so leta 1941, takoj po okupaciji Slovenije, začeli z različnimi oblikami raznarodovalne in genocidne politike do Slovencev. Med temi oblikami, da bi Slovenija in Slovenci izginili z zemljevida Evrope, je bil **izgon Slovencev med najbolj krutimi**. Na domove izgnanih Slovencev pa so naselili kočevske in druge Nemce. Slovence so kot živino vozili od leta 1941 s 70 transporti v Nemčijo, na Hrvaško in Srbijo z 21 transporti, z dvema transportoma so v Nemčijo nasilno izgnali leta 1942 tudi 1000 koroških Slovencev iz Avstrije. Izgon Slovencev je bil izveden tudi s slovenskega ozemlja, ki so ga okupirali Madžari, in iz Primorske po kapitulaciji Italije.

Premalo je znano, da so bili hlevi, konjušnica in barake pri rajhenburškem gradu leta 1941 eno največjih zbirnih taborišč za izgon Slovencev. Zbirna taborišča so bila še v Meljski kasarni v Mariboru, na Borlu, tri v Celju, Šmartnem pri Slovenj Gradcu, Begunjah na Gorenjskem, Št. Vidu pri Ljubljani, Goricanah pri Medvodah. Skozi grajske hleve je šla v izgon velika večina izgnanih Slovencev, in sicer 45.000 v nemška izgnanska taborišča, 10.000 na Hrvaško, 7500 v Srbijo. Skozi hleve je šlo v izgon tudi 500 slovenskih duhovnikov.

Leta 2001 smo začeli intenzivno iskati možnosti, da bi se hlevi in konjušnice ohranili kot zgodovinski objekt. Mariborska škofija je večino tega taborišča že prodala podjetju Eurosad, ki ima tam skladišče sadja, zadržala je le del hlevov in ruševine konjušnic okrog notranjega dvorišča.

Ker se je bližala 60. obletnica vrnitve iz izgnanstva in begunstva in smo načrtovali veliko prireditev s tujimi gosti, smo začeli pogovore z mariborsko škofijo in dosegli dogovor o najemu dela hlevov za dobo 99 let. To pogodbo smo podpisali skladno s sklepom Skupščine DIS in v soglasju s 85 Krajevnimi organizacijami DIS septembra 2004 in takoj začeli vse potrebne aktivnosti za začetek obnove. Če tega ne bi bili storili, tega objekta danes ne bi bilo več.

Izvršni odbor DIS je zbral projektno dokumentacijo in vložil zahtevek za pridobitev gradbenih dovoljenj. Imenoval je **lokalni organizacijski odbor** za dela pri obnovi grajskih hlevov in **komisijo za razpis in zbiranje ponudb za obnovo streh**. Dela na strehah je izvajalec zaključil 15. aprila 2005.

Del županov in pooblaščenec ob podpisu listine o nameri sodelovanja 12. oktobra 2006 v Ljubljani. Foto: A. R.

Po sklepu skupščine DIS smo začeli akcijo zbiranja finančnih sredstev od članov DIS, vsak član naj bi prispeval 1000 SIT, in zaprosili smo nekatere občine ter ustanovo Franc Rozman - Stane za podporo in tako zbrali sredstva za obnovo ostrešja in streh dela hlevov.

Mariborska škofija je prispevala obdelan les za obnovo ostrešja in streh hlevov. Komunalno podjetje KOSTAK Krško je z lastnimi ljudmi in prevozom brezplačno odstranilo odpadni material iz notranjosti grajskih hlevov.

Univerzitetni diplomirani inženir gradbeništva **Roman Granfol** je oskrbel brezplačno izdelavo projekta za zunanjo in notranjo ureditev zidnih delov grajskih hlevov in odvodnjavanje meteoritnih vod. Strokovni nadzor obnove ostrešja in streh je brezplačno opravljal univerzitetni diplomirani gradbeni inženir **Vladimir Rostohar**. Glasilo Vestnik DIS objavlja podatke o celotni akciji obnove.

Zato lahko trdim, da naše društvo vsak podarjeni tolar oplemeniti s prostovoljnimi delom.

Vsi darovalci sredstev za obnovo zbirnega taborišča so objavljeni v posebni knjigi, v kateri je okrog 12.000 imen z navedbo prispevka.

V letošnjem letu obnovo nadaljujemo. 30. julija smo začeli obnovo fasade celotnega objekta, drenažo in odvodnjavanje meteoritnih vod. **To nam je uspelo, ker smo si zagotovili na razpisu Ministrstva za kulturo RS 13.125.000 SIT.**

Lepo se zahvaljujemo občinam, ki ste nam že pred podpisom listine nakazale nekaj sredstev, ki jih nujno potrebujemo.

Posebej poudarjam, da pa bo Muzej sloven-

skih izgnancev ostal v gradu Rajhenburg, saj si prizadevamo, da bi ta muzej razširili še z dokumenti in slikovnim gradivom o izgonu drugih evropskih narodov, ki so doživeli enako usodo kot slovenski izgnanci. Postopoma bi lahko ta muzej v gradu postal evropski muzej žrtev nacizma in fašizma. Del hlevov in konjušnice pa obnavljamo kot spominski objekt zbirnega taborišča za izgon Slovencev.

V želji in upanju, da bodo naša prizadevanja podprle vsaj nekatere občine, smo že 29. novembra 2005 k podpisu listine o nameri sodelovanja povabili 21 županov občin. Na podpis listine danes, 12. oktobra 2006, pa je bilo povabljenih 26 občin.

S pomočjo članstva DIS nam je uspelo zaščititi taborišče pred nadaljnjim rušenjem, sedaj pa je stvar države, da pomaga pri nadaljnji obnovi. Če boste tudi vi primaknili kakšen tolar, nam boste olajšali napore, da se taborišče v celoti obnovi in ohrani. S tem nam bi zelo olajšali delo pri uresničitvi tega projekta.

Župani, vabljeni na podpis listine o nameri sodelovanja z Društvom izgnancev Slovenije 1941–1945 12. oktobra 2006

1. Bled – Jože Antolič
2. Celje – Bojan Šrot
3. Domžale – Cveta Zalokar Oražem
4. Ig – Janez Cimperman
5. Izola – Breda Pečan
6. Kamnik – Anton Smolnikar
7. Kočevje – Janko Veber
8. Komen – Uroš Slamič
9. Logatec – Janez Nagode
10. Lukovica – Matej Kotnik
11. Medvode – Stanislav Žagar
12. Mengeš – Tomaž Štebe
13. Moravče – Martin Rebolj
14. Ormož – Vili Trofenik
15. Piran – Vojka Štular
16. Preddvor – Franc Ekar
17. Ravne na Koroškem – Maksimilijan Vrečko

18. Ruše – Vili Režman
19. Slovenske Konjice – Janez Jazbec
20. Šentjernej – Franc Hudoklin
21. Škofja Loka – Igor Draksler
22. Škofljica – Jože Jurkovič
23. Trbovlje – Bogdan Barovič
24. Trebnje – Ciril Pungartnik
25. Žužemberk – Franc Škufca

Seznam občin, ki so listino podpisale že 29. novembra 2005: Krško, Sevnica, Brežice, Bistrica ob Sotli, Podčetrtek, Kozje, Škocjan, Radeče, Podvelka, Muta, Radlje ob Dravi, Slovenska Bistrica, Ljutomer, Hrastnik, Zagorje ob Savi, Litija, Gornja Radgona; Mestne občine Novo mesto, Maribor, Slovenj Gradec, Ljubljana in nemškega mesta Rudolstadt.

Podpisovanje listine o nameri sodelovanja z Društvom izgnancev Slovenije 1941–1945 pri nadaljnji obnovi in ohranjanju zbirnega taborišča za izgon Slovencev (12. 10. 2006). Foto: Alenka Mihajlovič

Informacija IOM

IOM BO ZAKLJUČIL NEMŠKI ODŠKODNINSKI PROGRAM ZA NACISTIČNE ŽRTVE 31. DECEMBRA 2006

Več kot 100.000 ugodno rešenih zahtevkov iz vseh kategorij – 119.000 upravičencev izplačanih

ŽENEVA, 14. novembra 2006 – Mednarodna organizacija za migracije (IOM) pripravlja zadnja izplačila, ki bodo izdana do vključno 31. decembra 2006, v okviru dokončnega zaprtja nemškega odškodninskega programa za prisilno delo, programa, sofinanciranega s strani nemške vlade in nemške industrije.

Večji del od več kot 119.000 izplačil, nanašajočih se na okrog 100.000 pozitivno rešenih zahtevkov za suženjsko in prisilno delo, druge osebne poškodbe in/ali izgubo premoženja, je bilo izdanih pred 30. septembrom 2006. Ta zakonsko obvezujoči datum je bil tudi zadnji rok za oddajo obvestil glede odškodnin, pritožb in obvestil zakonitih dedičev.

Od konca septembra do 31. decembra 2006 bo IOM opravila le še izredna izplačila preostalim upravičenim zakonitim dedičem in pa ugodno rešenim pritožbam. Poleg tega se je IOM še dodatno angažirala kontaktirati ljudi, ki do tega trenutka bodisi niso unovčili čekov ali pa so bili nedosegljivi. Osebe IOM se po svojih najboljših močeh trudi vzpostaviti kontakte s temi ljudmi prek telefona, s pomočjo lokalnih IOM misij, zakonitih zastopnikov, društev izgnancev, lokalnih organov ali pa z iskanjem prek telefonskih imenikov in interneta, z namenom pridobiti nove kontaktne informacije.

V skladu s Nemškim ustanovnim aktom, IOM in druge partnerske organizacije nemškega sklada »Sprave, spomina in prihodnosti«, niso upravičene izdajati izplačil po 31. decembru 2006. Zakonski rok velja tudi za primere, kjer so upravičenci umrli pred prejetjem njihovih čekov, kjer potrebni dokumenti niso bili predhodno na razpolago ali pa kjer so bile nepopolne informacije o njihovem stalnem naslovu.

Več-jezikovna telefonska podpora in odgovori na spletno pošto bodo delovali do 10. decembra 2006. Z 11. decembrom 2006 bodo sprejemali klice le od ponedeljka do petka med 9.30 in 11.30, in sicer v angleščini, francoščini, španščini in nemščini, to pa do popolne ukinitve storitve, ki se bo izvedla v polovici januarja 2007. Z 22. januarjem 2007 telefonski klici, emaili in fax storitve ne bodo na razpolago, prav tako IOM ne bo več odgovarjal na nepristojne dopise.

Po zaključku Nemškega odškodninskega programa za suženjsko in prisilno delo, bo Nemški zvezni arhiv prevzel vlogo arhiva GFCP zahtevkov in dokumentov, poslanih IOM v okviru tega programa.

Do sredine januarja 2007 so kontaktne informacije IOM ODŠKODNINSKEGA PROGRAMA ŠE NAPREJ: p. o. Box 71, CH-1211 Geneva, tel.: +41-22-5928230, fax: +41-22-5928201, compensation@iom.int

V nemškem mestu Rudolstadt bodo ustanovili društvo za proučevanje prisilnega dela

Vestniku št. 63 smo objavili 23 vprašanj, ki so jih pripravili dijaki gimnazije v nemškem mestu Rudolstadt, in prosili za odgovore, da bi lahko pisali o slovenskih izgnancih in prisilnih delavcih. S tremi dijaki te gimnazije so se osebno srečali tudi udeleženci strokovne ekskurzije v Arolsen, ki so se na povratku ustavili tudi v Rudolstadtu. Župan tega mesta je bil že tudi na prireditvah DIS v Sloveniji, zasadil pa je tudi rdečo bukev ob Žici okupirane Ljubljane. Ob tem naj omenimo, da sta dosedanji župan dr. Franz Hartmut in soproga darovala za obnovo hlevov 1000 evrov. Zato ni naključje, da se v tem mestu za proučevanje tragedije slovenskih izgnancev odloča tudi nemška mladina. Ker večino teh stikov opravlja Zdenka Kaplan, predsednica Komisije za stike s kraji izgnanstva, objavljamo njej namenjeno pismo enega od dijakov iz Rudolstadta.

Spoštovana gospa Kaplan, dragi slovenski prijatelji, kar nekaj časa je minilo od našega zadnjega srečanja in radi bi vam poročali o nadaljnjih izidih naših poizvedovanj in drugih dejavnostih. Proučevanje mnogih odgovorov slovenskih družin nam je prineslo dragocene informacije, ki so jih naši šolarji vključili v svoj projekt. Istočasno smo opravili še obsežne raziskave in tudi tako dobljene informacije uporabili v študiji.

Ukvarjanje in soočanje z zgodovino vaših osebnih usod in usod mnogih prizadetih iz Slovenije in drugih dežel nas je čustveno zelo pretreslo, tako da so naše misli segle daleč čez samo pripravo načrtovanega projekta. Spoznali smo, kakšen pomen ima usoda vaših rojakov tudi v njihovem vsakdanjem življenju. Ob doživetjih, ki jih delimo z vami, smo po eni strani tudi mi prizadeti zaradi

vsega, kar se je zgodilo, po drugi strani pa globoko spoštujemo vašo držo in cenimo vaše zaupanje v nas. Veliko smo razmišljali o tem, kako bi danes lahko primerno upoštevali takratno dogajanje. O tem smo se pogovarjali tudi z našim novim županom, gospodom Jörgom Reichlom, kakor tudi z našimi učitelji in gospo Sabino Christophersen. Iz vsega tega se je porodila misel, da bi ustanovili društvo, ki bi nadaljevalo naše delo. Namen društva naj bi bil obdelati zgodovino tujega prisilnega dela na območju Rudolstadta v času nacistične diktature, zbirati pričevanja živih prič tistega časa, pregledati obstoječo dokumentacijo, arhivirati nove dokumente in dati arhiv na razpolago široki javnosti. Poleg tega naj bi bilo društvo forum za razprave vseh prizadetih in zainteresiranih. Zavedajoč se zgodovinske odgovornosti in v spoštljivem spominu na tuje prisilno delo naj bi društvo skrbelo tudi za vzdrževanje spominskega obeležja na Severnem pokopališču (Nordfriedhof).

Z veseljem vam lahko sporočimo, da nam bo predvidoma še letos uspelo ustanoviti to društvo. Na naše povpraševanje med institucijami, podjetji in zasebniki o njihovi pripravljenosti, da se včlanijo v društvo in sodelujejo, smo brez izjeme dobili same pritrdilne odgovore.

Spoštovana gospa Kaplan, v naslednjih dneh bomo končali našo študijo o dokazih. V januarju prihodnjega leta jo bomo predstavili v okviru simpozija na gimnaziji v Rudolstadtu. Vas in druge zainteresirane bi radi povabili na to predstavitev in vašega prihoda bi bili zelo veseli. Tudi lokalni mediji so že najavili, da jih ta predstavitev zanima.

Z veseljem pričakujemo, da se nam boste kaj javili, in vas lepo pozdravljamo.

Christian Weidmann

SEJA IZVRŠNEGA ODBORA DIS

Predsednica DIS je za 14. december 2006 sklicala sejo Izvršnega odbora, Nadzornega odbora in Častnega razsodišča Skupščine Društva izgnancev Slovenije 1941–1945.

Na seji bodo obravnavali naslednje zadeve:

- Informacijo o podpisu listine s 25 župani slovenskih občin o nameri sodelovanja z DIS
- Informacijo o IV. seminarju za profesorje zgodovine, državlanske vzgoje in etike ter družboslovja
- Poročilo o porabi sredstev za III. kvartal (julij, avgust, september 2006) za Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve
- Aneks št. 1 k Pogodbi o sofinanciranju dejavnosti Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 za leto 2006
- Odločbo Društvu izgnancev Slovenije 1941–1945 o podelitvi statusa društva, ki deluje v javnem interesu
- Odločbo Ustavnega sodišča o zakonu o žrtvah vojnega nasilja
- Zakon o usklajevanju socialnih pravic
- Zakon o obveznih izvodih publikacij in drugih tiskanih predmetov za NUK
- Informacijo o zaključku dela IOM z nemškim odškodninskim programom za žrtve nacizma
- razne informacije in tekoče zadeve.

Vse o teh vprašanjih lahko preberete v Vestniku DIS, podrobne informacije pa lahko člani DIS dobijo pri svojih Krajevnih in območnih organizacijah DIS.

Člani organov Skupščine Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 se redno udeležujejo vseh sej Izvršnega odbora DIS.

ODLOČBA

DRUŠTVU IZGNANCEV SLOVENIJE 1941-1945 JE BIL ZNOVA PODELJEN STATUS DRUŠTVA, KI DELUJE V JAVNEM INTERESU

Društvo izgnancev Slovenije je 30. oktobra 2006 zaprosilo za podaljšanje statusa društva, ki deluje v javnem interesu. K prošnji je društvo priložilo vse potrebne dokumente, poročila in program dela za obdobje 2005 do 2009.

Na podlagi 31. člena Zakona o društvih (Ur. list RS, št. 61/2006), 2. člena Zakona o žrtvah vojnega nasilja (Ur. list RS, št. 18/2003-ZZ3 VN-UPB1) in v skladu s 3. členom Pravilnika o kriterijih za podelitev statusa društva, ki deluje v javnem interesu na področju žrtv vojnega nasilja (Ur. list RS, št. 89/98), je izdalo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve na vlogo Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 v zadevi statusa društva v javnem interesu ODLOČBO: DRUŠTVU IZGNANCEV SLOVENIJE 1941–1945, LJUBLJANA, Komenskega 7, se podeli status društva v javnem interesu.

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Občni zbor KO DIS Št. Jurij pod Kumom

Predsednica KO DIS Št. Jurij pod Kumom, **Ana Brinjevec**, je 10. 9. 2006 sklicala občni zbor. Ob 10. uri je bila maša za vse izgnance in druge žrtve vojnega nasilja. Nato pa je bila pred spomenikom proslava s kulturnim programom. Spomenik je bil odkrit že leta 1976. Po proslavi pa je bil v Lovski koči občni zbor Krajevne organizacije DIS.

Občnega zbora so se udeležili tudi član Izvršnega odbora DIS **Albin Pražnikar** in predsedniki sosednjih KO DIS. Občino je zastopal podžupan **Brane Omahen**.

KO DIS ima 90 članov in kar 70 se jih je udeležilo občnega zbora. Vestnik DIS pa ima 64 članov.

A. B.

Občni zbor KO DIS Jesenice

Člani KO DIS občin Jesenice, Kranjska Gora in Žirovnica so se zbrali na občnem zboru 9. oktobra 2006. Na dnevnem redu je bilo poročilo Nadzornega odbora, podelitev odličij DIS in volitev odbora in Nadzornega odbora. KO DIS Jesenice je bila ustanovljena 10. junija 1992. leta in šteje 188 članov, od teh jih je 129 z Jesenic, 34 iz Žirovnice in 24 iz občine Kranjska Gora.

Predsednik KO DIS **Mirko Razingar**, ki je bil ponovno izvoljen za predsednika, je v poročilu med drugim dejal:

»V knjigi Spomini in pričevanja, prvi del, pišejo naši člani Janez Palčič, Andrej Zalokar, Majda Bergant... V drugi izdaji nastopajo Janez Palčič in drugi, predvsem pa je obširnejše zajeto področje Bohinja. Premalo omenjamo, kakšno je število izgnancev iz posameznih krajev. Poleg izгона v Nemčijo so bili prvi transporti v Smederevsko Palanko 7. 7. 1941. Seznam zajema 305 oseb. Samo iz Hrušice so v evidenci 204 osebe. Sledili so transporti 19. 8. 1942 iz Šentvida 94 oseb na Bavarsko v Rotmanshöhe, 20. 8. 1942 123 oseb iz Šentvida v Gunzenhausen, 22. 4. 1943 iz Goričan 147 oseb v Rotmanshöhe, 12. 4. 1944 iz Goričan 107 oseb v Asenhausen.

Mnogi izgnanci in deportiranci so bili odpeljani tudi v Begunje, in naprej v razna taborišča. Sami premalo pišemo o tem.

Naj omenim, da je bil v letu 2005 prvič izveden pohod na Hrušici, 17. 7. 2005, ki je bila na dan izgnanstva obkoljena. Za 60-letnico vrnitve pa je 26. 7. 2005 organiziral svojo razstavo Janez Palčič. Ko že omenjam Hrušico, naj omenim razstavo zgodovinskih, pisemskih in slikovnih zapisov o izgonu v spominski sobi Kulturnega društva Hrušica. Obeležja vsebujejo taborišča Gunzenhausen, Vernfels, Asenhausen in Rotmanshöhe na Bavarskem, kamor je bila izgnana večina iz naših krajev.

M. Razingar je govoril tudi o pomenu Vestnika DIS in uspehih pri uveljavljanju pravic žrtev vojne. Poudaril je pomen skrbi za starejše in bolne člane in njihove svojce.

Zbora se je udeležila tudi predsednica DIS, ki je podelila odličja DIS naslednjim članom: Mirku Razingarju (zaslužni član), Mariji Ani Grintov (zaslužna članica) in priznanja: Eriki Mejač, Jani Razinger, Filipu Dolarju, Alojzu Grzetiču, Anici Hlebanja, Jerneju Kogovšku, Pavli Dolžan in Slavi Biček.

Delovno predsedstvo na občnem zboru KO DIS Jesenice. Predsednik Mirko Razingar podaja poročilo o delu (9. oktober 2006). Foto: Janez Pintarič

KO DIS Dole pri Litiji

Krajevna organizacija Dole pri Litiji je 3. septembra 2006 predstavila brošuro »Spet doma« ob 60. obletnici vrnitve iz izgnanstva in begunstva med leti 1941–1945.

»Pripravljali smo jo že lani, da bi jo imeli za 60-letnico, pa nam ni uspelo, sem pa vztrajala in skupnimi željami članov odbora in ob veliki pomoči naše predsednice Ivce Žnidaršič je naša brošura izšla letos. Knjižica zajema zgodovinski opis izгона prebivalcev Dol in okoliških vasi med drugo svetovno vojno, pričevanja izgnancev in beguncev, dokumente, ki pričajo o izgonu, pregled delovanja KO DIS Dole pri Litiji in delovanje pevske skupine Izgnanci.

Predstavitve brošure se je z veseljem udeležila in nam jo s spodbudnimi besedami predstavila predsednica Društva izgnancev Slovenije Ivica Žnidaršič. Prav lepe besede je brošuri namenila tudi Jožica Vrtačnik. Rekla je, da je ta brošura za marsikaterega izgnanca knjiga in ne samo knjižica.

Lepo bi se zahvalila vsem sodelujočim, našemu odboru, Društvu izgnancev Slovenije v Ljubljani, Občini Litija, Območnemu združenju Litije DESUS, Nacetu Zoretu in Jožetu Vrtačniku, ki so nam osebno in finančno pomagali pri pripravi brošure.

Meri Vresk,
predsednica KO DIS

Občni zbor KO DIS Zagorje

Dne 11. 10. 2006 je KO DIS Zagorje izvedla redni letni občni zbor. Uvodni pozdrav je imela predsednica **Marjeta Pešec**, ki je pozdravila vse izgnance in vabljene goste, med katerimi je predsednik ZZB NOV Zagorje **Miloš Prosenc** posebej poudaril pomen sodelovanja med borci in izgnanci. Predstavila je dnevni red in izvolitev delovnega predsedstva. Občni zbor je vodil delovni predsednik Albin Pražnikar. Predsednica je podala obširno poročilo o delovanju društva v obdobju 2005/2006. Poudarila je, da društvo deluje na zgodovinskem in humanitarnem področju. Predstavniki društva smo se udeležili sestankov in sej. Organizirali smo tudi udeležbo naših članov na proslavi 60. obletnice vrnitve izgnancev na Rajhenburškem gradu. Sodelovali smo pri podpisu listine o sodelovanju in finančni podpori občin za dokončanje del na hlevih pri gradu Rajhenburg. Pri podpisu je bil navzoč tudi **župan Občine Zagorje**. Iz DIS Ljubljana smo vedno dobro obveščeni o vseh pomembnih dogodkih, ki jih društvo izvaja v korist članstva. Zato tudi zahvala predsednici Ivici Žnidaršič. Člani so

lahko dobili drugo knjigo Spominov in pričevanj. V njej je 193 izgnancev opisalo svoje spomine. 30. 9. 2006 je bil zadnji datum za izplačilo po nemškem zakonu Spomin, odgovornost, prihodnost. Vsi izgnanci so dobili izplačana oba obroka. Tudi izgnanci, ki so se pritožili (9) zoper zavrnjeno vlogo, so dobili izplačilo v letu 2006, in to enkratnem znesku. Zahvala gre Marjeti Pešec, ki je sestavila pritožbe. Podano je bilo tudi poročilo o blagajniškem stanju. Ker je delovni predsednik tudi član IO DIS, je seznanil člane o tem, kako potekajo dela pri nastajajočem spomeniškem objektu izgnancev na gradu Rajhenburg in o prizadevanju DIS za uveljavitev gmotne vojne škode ter o delu medresorske komisije vlade RS za obravnavo vojne škode.

Po končanem uradnem delu je sledilo družabno srečanje s pogostitvijo, za katero so poskrbeli prijazni sponzorji – vsem njim: Občini Zagorje, gostišču Trojane, Mercatorju in Mesariji Litija se društvo iskreno zahvaljuje.

Antonija Klembas
KO DIS Zagorje

Delovno predsedstvo na občnem zboru KO DIS Zagorje. Govori Marjeta Pešec, predsednica KO DIS Zagorje (10. 11. 2006). Foto: A. Klembas

Promocija knjige Moji spomini

Vsoboto 7. oktobra 2006 je bilo družabno srečanje gorenjskih izgnancev. Na srečanju je bila predstavljena knjiga predsednika Krajevne organizacije DIS Srednja Dobrava **Alojza Vidica z naslovom Moji spomini** ali kako smo s prijatelji preživljali drugo svetovno vojno.

Za zabavo sta poskrbela muzikant Lojz in humorist Jože. KO DIS je poskrbel tudi za bogat srečelov.

Alojz Vidic je prejel veliko pohval zaradi zbiranja spominov na čas druge svetovne vojne, izrekla mu jo je tudi predsednica DIS, ki je bila prisotna na predstavitvi knjige.

Del udeležencev na predstavitvi knjige Alojza Vidica Moji spomini (7. 10. 2006). Foto: J. Pintarič

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Deseta obletnica otvoritve lokalne muzejske zbirke na gradu Sevnica

Vokviru praznika Občine Sevnica je bila v soboto 11. novembra 2006 ob 10. uri v prostorih Kulturne dvorane Gasilskega doma Sevnica proslava ob 10. obletnici otvoritve lokalne muzejske zbirke na gradu Sevnica.

Proslavo je otvoril predsednik Koordinacijskega odbora krajevnih organizacij DIS Sevnica **Drago Lupšina**, ki je hkrati predsednik Krajevne organizacije DIS Sevnica. KO DIS 1941-1945 pa sestavljajo predsednice in predsedniki KO DIS iz Občine Sevnica, in sicer: KO DIS Studenec, Sevnica, Boštanj, Šentjanž in Krmelj-Tržišče.

Po bogatem kulturnem programu, ki ga je izvajala moška vokalna skupina Lira iz Krmelja z recitatorji, je polni dvorani izgnancev in beguncev ter drugih žrtev vojnega nasilja spregovoril **slavnostni govornik in predsednik Muzejske zbirke na gradu Sevnica prof. Jože Bogovič**. Posebej je opisal 10. obletnico razstave o izgonu Slovencev na sevnškem gradu in med drugim dejal: V Sevnici praznujemo tudi 10-letnico naše muzejske zbirke, ki je pregledno postavljena v grajskih prostorih in pripoveduje obiskovalcem, ki ne poznajo zgodovine, kaj se je dogajalo s slovenskim narodom v težkih časih med drugo svetovno vojno. Zbirko si radi ogledajo tudi člani našega društva, da obujajo svoje spomine. Zbirka obsega gradivo o izgnanstvu v občini Sevnica.

Imenovali smo strokovni odbor in pododbore ter začrtali idejno zasnovo zbirke že leta 1993. Takrat smo v Sevnici postavili tudi prvo razstavo. Za zbirko so v sevnškem gradu namenili dve sobi, z zagotovilom, za trajno uporabo. Prostore smo primerno pripravili in opremili z ličnimi panoji. Nekdanji izgnanci so izročili strokovnemu odboru mnogo gradiva, ki so ga za razstavo oddrli profesor Janez Kos, Dušan Milost in Jože Bogovič.

Otvoritev muzejske zbirke 17. novembra 1996 je bila prijetno presenečenje za nekdanje izgnance in begunce iz let 1941-1945 pa tudi za vse druge obiskovalce.

Naše krajevne organizacije so v teh letih pripravile še več razstav. V trajnejšo obliko so jih prelili v Krmelju in Šentjanžu. Njihove dokumente boste videli danes na razstavi v spodnjih prostorih. V Krmelju imajo svojo stalno krajevno zbirko, ki jo vztrajno ohranjajo in dopolnjujejo. Na sevnškem gradu so zbrana pričevanja, dokumenti, slike in predmeti iz vse občine. Zgodovino pišejo in ohranjajo ljudje, ki so doživeli in pretrpeli leta izгона. Trpljenje

zmore opisati le tisti, ki ga je doživel. Pri življenju nas je ohranila trdna volja in upanje na vrnitev, ki je žal mnogi niso dočakali. Pri zbiranju zgodovinskega gradiva izstopajo posamezniki in društva s svojo vnemo, prizadevnostjo in trdno voljo ohraniti zgodovinski spomin kot opozorilo in svarilo. Pričevanja in zapiske nekdanjih trpinov je povežalo Društvo izgnancev Slovenije v dve knjigi, ki bosta tudi trajni pomnik. Spomnil bi, da smo sodelovali že pri zborniku Izgnanci, ki je bil natisnjen leta 1993, in drugih knjigah, ki jih je izdal DIS. Prav ponosni smo tudi na vsebinsko bogate knjige: Bučka na Dolenjskem skozi čas, ki je izšla leta 1995, Še pomnimo iz Šentjanža, Krmelja in Tržišča leta 1999 ter Huda leta, ki vključuje doživetje članov DIS in vse občine leta 2004. Prispevke so izbrali prof. Janez Kos, Jože Bogovič in Ana Hočevar.

Z javno besedo do pravic in drugimi knjigami pa je Ivica Žnidaršič pomagala številnim izgnancem utrditi zgodovinski spomin in kot napotek za vsaj delno uveljavljanje odškodnin.

Prof. Jože Bogovič se je na koncu slavnostnega govora zahvalil vsem, ki so pomagali pri vzpostavitvi muzeja na gradu v Sevnici. Ivica Žnidaršič je prisrčno pozdravila vse navzoče in po krajšem, a vsebinsko bogatem govoru, podelila zahvalno listino DIS županu Občine Sevnica **Kristjani Jancu** za sodelovanje pri prireditvi ob 60. obletnici zmage nad fašizmom in nacizmom in vrnitvi slovenskih izgnancev in beguncev v domovino. Predsednica DIS je podelila tudi pohvalo **Janezu Blasu** za uspešno sodelovanje pri informiranju javnosti o oblikah nasilja nad Slovenci med drugo svetovno vojno in za prizadevanja pri uveljavljanju pravic slovenskih izgnancev, beguncev in drugih žrtev vojnega nasilja.

Po končani predstavi v dvorani je predsednik KOOR KO DIS 1941-1945 **Drago Lupšina** povabil prisotne še v spodnjo dvorano Gasilskega doma v Sevnici na ogled dela razstave KO DIS 1941-1945 Krmelj-Tržišče in Šentjanž, ki jo je pripravil prof. Janez Kos, rojak iz Šentjanža.

Po ogledu razstave izgnancev in beguncev 1941-1945 so se izgnanci in begunci 1941-1945 ter njihovi družinski člani in prijatelji zadržali na tem prijetnem srečanju ob kozarčku rujnega vinca in soka ter kruhku.

Janez Blas

Občni zbor Bistrica ob Sotli

V naši krajevni organizaciji, to je Bistrici ob Sotli, imamo občni zbor vedno okrog 22. novembra, saj so ti dnevi bili dnevi izгона iz naše občine. Do nekaj let nazaj je bil 22. november tudi občinski praznik.

Letos smo imeli občni zbor in srečanje 17. novembra in kljub že kar precejšnji starosti se nas ga je udeležilo več kot pol članstva od 189 še živih. Naročnikov za Vestnik je 60.

Veliko je bilo gostov, najbolj pa nas je razveselila s svojim prihodom predsednica DIS Ivica Žnidaršič, ki je v svojem govoru omenila, da naj ne bo izgnanca in begunca, ki ne bi bil član našega društva. Tudi o gmotni škodi smo ji prisluhnili in bi želeli, da se hitreje rešuje ta zadnja neporavnana zahteva.

Povabilu sta se odzvala predsednika sosednih KO Polj-Buče in Kozje. Moram

se zahvaliti tudi županu Jožetu Pregradu, ki je do sedaj bil na vsakem našem občnem zboru in ima posluš za našo dejavnost. Občina Bistrica ob Sotli je tudi podpisnica listine o nameri sodelovanja z Društvom izgnancev Slovenije pri nadaljnji obnovi in ohranjanju zbirnega taborišča pri gradu Rajhenburg.

Leto se počasi izteka, zato se pripravljamo, da bomo obiskali ob božičnih in novoletnih praznikih bolehe in onemogle, saj njim obisk in pogovor veliko pomenita.

Po uradnem delu smo še ostali v prijetnem vzdušju, ki so nam ga pripravili člani tria Planika z Martinovo skupino, katere član je tudi Jože Žičkar, predsednik KO Leskovec.

Ob prihodu v novo leto želim vsem članicam - članom največ zdravja.

Franč Omerzu,
predsednik KO

Delovno predsedstvo na občnem zboru KO DIS Bistrica ob Sotli. Za govorniškimi odrom Franc Omerzu, ki je poročal o številnih dejavnostih KO DIS in predstavil program dela za leto 2007. (17. 11. 2006)

Pesem izgnancev

Marian Horn

V. Zadravec
J. Hruševar

Lastovke so se vrnile,
saj je tu že mesec maj,
z njimi zaživel je znova
njihov in naš rojstni kraj.

Prišli smo nazaj izgnanci,
ki izgnani smo bili,
v tuje kraje v širnem svetu,
ker Slovenci smo bili.

Smo nasilno zapustili,
njive, polja, rodni krov,
dan za dnem smo hrepeneli,
da prišli bi spet domov.

Zdaj smo spet v domačem kraju,
srečni smo, ker smo doma,
pozabili pa ne bomo
nam storjenega gorja.

Na prireditvi ob 10. obletnici otvoritve muzejske zbirke o izgonu Slovencev na gradu v Sevnici se je zbralo veliko izgnancev in beguncev (11. 11. 2006) Foto: Pavel Perc

. Izleti . Izleti . Izleti . Izleti . Izleti .

Izlet članov KO DIS Ljubljana Moste-Polje

Kot vsa letošnja jesen je bila tudi sredo 6. septembra radodarna s soncem. Člani KO Ljubljana Moste-Polje smo se odpeljali na izlet in čudovito vreme nam je še polepšalo dan. Najprej smo se na Trojanah okrepčali s kavo in čajem ter krofi.

Vožnjo smo nadaljevali v Olimje pri Podčetrtku. Ogledali smo si renesančni dvorec – samostan iz 16. stoletja ter baročno lekarno s freskami iz 18. stoletja, ki prikazujejo biblijske motive v zvezi z boleznimi in zdravilna zelišča. Samostan so ponovno oživili pred nekaj leti bratje sv. Frančiška Asiškega – minoriti. Pred samostanom se nahaja vrt, v katerem redovniki gojijo zdravilne rastline.

V Bistrici ob Sotli smo poleg romarske poti na Sveto goro ter vinske kleti z muzejem našli čas še za izvrstno kosilo. Zapeljali smo se tudi čez mejo do Kumrovc, kjer smo si ogledali Titovo rojstno hišo in staro vas – muzej. Sprehod med hišami in gospodarskimi poslopji tega muzeja na prostem nas je vrnil mnogo let nazaj v preteklost s podoživljanjem življenja na vasi nekoč. Mnogi pa smo ga tako še resnično živeli. Na našem druženju ni manjkalo smeha. Vse ogleda po programu je organiziral član naše KO Miha Geršak (doma iz teh krajev), ki se mu še enkrat zahvaljujem v imenu vseh članov – izletnikov naše KO.

Hilda Marc,
predsednica KO DIS

Člani KO Ljubljana Moste-Polje na izletu v Kumrovcu

Izlet KO DIS Polšnik

Načrtovani izlet KO DIS Polšnik v Goriška Brda smo uresničili 9. 9. 2006. Tu je raj za gojenje vinske trte in mnogih sadnih dreves. Poleg vsega je v Brdih bogata kulturna dediščina, ki jo odkrivajo številni zanimivi kulturno-zgodovinski spomeniki, nekatere smo si tudi ogledali, kar je bil namen tega izleta. Po osimski cesti smo se iz Solkana pripeljali v Goriška Brda. Na Humu nas je pričakala prijazna vodička Helena Beguš. Nadaljevali smo pot v Kostanjevico. Ogledali smo si Frančiškanski samostan v Kostanjevici. Samostanska knjižnica se imenuje po patru Stanislavu Škrabcu, enemu od največjih slovenskih jezikoslovcev. Knjižnica je urejena v dveh večjih sobah v samostanskem traktu in ima okrog 10.000 knjig. Zgodovinsko podobo Kostanjevice označuje tudi grobnica, kjer so pokopani zadnji potomci francoske kraljeve rodbine Bourbonov. Spotoma smo si ogledali tudi Goriški

muzej s stalno razstavo grafik svetovno znanega umetnika Zorana Mušiča. Gonjače si bomo zapomnili z lepim spomenikom žrtvam druge svetovne vojne. Ob njem pa je 23 m visok razgledni stolp, s katerega je čudovit razgled na celotna Brda. Že smo v kraju Vinska klet Goriška Brda, kjer domuje največja vinska klet. Strokovnjaki s področja vinogradništva in vinarstva so opisali in prikazali postopek predelave grozdja v vino ter skladiščenje vin. Tu smo imeli degustacijo raznovrstnih vin, sira in kruha. Po vsem tem nam je Bizjakova domačija Gonjače pripravila dobro kosilo. Posedli smo zunaj pod brajdo, polno visečega grozdja, fig in kivija. Z dobrim vinom smo naše prijetno druženje zaključili.

Predvsem smo hvaležni našemu predsedniku KO DIS Jožetu Pograjcu in članu odbora Martinu Vojetu za pripravo in izvedbo tega izleta.

Amalija Razpotnik

Člani KO DIS Polšnik na izletu v Goriška Brda in Kostanjevico (9. septembra 2006)

Lepo smo preživeli dan spominov

KO DIS Globoko – Pišce organizira vsako leto 28. oktobra komemoracijo ob spomeniku padlim borcem in umrlim izgnancem v tujini. Želimo, da bi ta dan, ki je obletnica izгона naših krajanov iz domov leta 1941, ostal in postal tradicija, da ne bi bil pozabljen v času, ki je pred nami. Tudi letos smo imeli spominsko slovesnost z lepim kulturnim programom, posebnost so bile pesmi, ki jih je napisal naš krajan in izgnanec Franci Živič, eno celo za to priložnost.

Po končani slovesnosti smo sedli v avto-bus in kombi (bilo nas je 64) in krenili v Sevnico. Ogledali smo si grad in v njem razstave in zbirke. Posebno nas je pritegnil spominski prostor s predmeti in fotografijami iz izgnanstva, kjer nas je podrobneje seznanil s pomenom razstave in njenim nastajanjem prof. Jože Bogovič. Marsikdo je med slikami našel tudi sebe in svoje znance. Pot smo nadaljevali v Mirensko dolino in proti Šentjanžu ter naprej do Murenc. Povezali smo se s KO DIS Šentjanž in med potjo smo že bili deležni pomoči domačinov, saj je pot za veliko vozilo zahtevna in vsaka pomoč je prišla prav. Zelo smo bili presenečeni, ko smo ob spomeniku narodnima herojema Milanu Majcnu in Jančiju Mevžlju našli

skupino izgnancev z domačimi dobrotami in harmonikarjem.

Doživeli smo pristrčen sprejem. Predsednica KO DIS Šentjanž Rezi Repovž nam je slikovito opisala zadnji boj teh dveh mladih fantov, ki sta ga bila ravno 28. oktobra 1941. Nobeno oko ni ostalo suho, saj smo si živo predstavljali, kaj sta doživljala v zadnjih urah svojega življenja. Pripovedovala nam je tudi, kdaj, kako in kam so bili izgnani prebivalci njihovih krajev, pa tudi o dogajanju na nemško-italijanski meji v letih vojne, koliko žrtev je terjal beg na italijansko stran. Padle in umrle smo počastili z enominutnim molkom.

Sledil je kulturni program. Zapeli smo ob harmoniki. Nato smo se okrepčali in nadaljevali druženje v lepi jesensko po-barvani naravi med prijaznimi ljudmi. Dogovorili smo se, da se bomo še srečali, saj ljudem naše starosti pogovora, petja in obujanja spominov ni nikoli preveč.

Po končanem slovesu smo krenili proti Sevnici, kjer smo imeli kosilo v gostišču Felicijan. Ob našem harmonikarju je ostank dneva hitro minil. Vračali smo se zadovoljni in polni spominov na lepo preživet spominski dan.

Ljudmila Petan,
predsednica KO DIS

Člani KO DIS Globoko – Pišce so obiskali spomenike v Murencah (28. 10. 2006)

KO DIS Radeče na jesenskem izletu po Gorenjski

Člani KO DIS Radeče smo se 16. 9. 2006 s sodobnim avtobusom peljali na izlet po Gorenjski. Peljali smo se na relaciji Litija – Ljubljana, nadaljevali mimo Kranja in Radovljice do vasi Vrba. Tu smo si ogledali rojstno hišo Franceta Prešerna. Nadaljevali smo vožnjo mimo Jesenic do Kranjske Gore, kjer smo šli peš skozi mestno jedro do Liznjekove hiše, kjer nas je pričakal oskrbnik s prijetno razlago zgodovinske vsebine. Nato smo se odpeljali v dolino Planice, na krajši ogled planiških skakalnic. Vračali smo se proti

Bledu, krožna vožnja okoli jezera. Po prostem sprehodu ob jezeru še manjši nakup. Po želji posameznikov še vožnja s pletno na otoček do cerkve.

Po končanem ogledu pa še pozno kosilo v gostišču na Gorenjskem. Kljub deževnemu vremenu je bilo razpoloženje med člani na avtobusu zelo veselo. Med nami je bil tudi naš član in župan Občine Radeče, **Franci Lipoglavšek**.

Sledil je večerni povratek proti domu.

Zapisala
M. B.

Obvestilo o izletu v kraje izgnanstva

Komisija za stike s kraji izgnanstva vas obvešča, da je prispelo največ prijav za izlet pod varianto 3, tako da smo pripravili naslednji program:

Potujemo v maju 2007 (točen datum bodo prijavljeni prejeli naknadno, ko bodo urejene vse rezervacije (marec), osebno na svoj naslov.

Odhod iz Sevnice-Ljubljana, Karavanški predor, München, Nürnberg (krožni ogled mesta), Forchheim (ogled taborišča), Ilmenau (ogled taborišča). Plauze - Arnstadt (ogled taborišča in pokopališča), Kolkwitz, Berlin (ogled znamenitosti), Templin in nazaj proti domu.

Če kdo želi več informacij, kličite na telefon 031 589 117.

Zdenka Kaplan, predsednica Komisije

. Izleti . Izleti . Izleti . Izleti . Izleti .

»Nogica stroka«

Društvo DIS Bežigrad si prizadeva, da bi čim bolj povežalo svoje člane. Najbolj priljubljeno druženje so izleti. Paziti je treba, da je hoje malo, lepih vtisov pa veliko. Z organizatorjem Rudim Blasom, vodnico Judito ter voznikom Vinkom smo se 18. 10. 2006 zjutraj odpravili na izlet v Slovensko Benečijo. Po prvi kavi v Stari Gorici smo se po širni ravnini odpeljali v Čedad, nekoč vplivno cerkveno središče, ki je tudi rojstni kraj langobardskega zgodovinarja Pavla Diakona. Ogledali smo si langobardski tempelj z dobro ohranjenimi ornamentiki iz 8. stoletja ter pohištvo iz 14. stoletja. Sprehodili smo se po Hudičevem mostu čez Nadižo, ki pa je bila v tem letnem času skoraj brez vode. Izredno zanimiva je Pušja vas na robu Furlanske nižine, ki je zgleden primer dobro ohranjenega srednjeveškega mesta s stolpi in obzidjem. Potres leta 1976 je mesto skoraj popolnoma razdejal, vendar so ga po starih načrtih in slikah v celoti obnovili.

Potem smo nadaljevali pot v gorsko dolino Rezijo. Tudi tu je potres 1976 poškodoval številne domove, zato se je veliko ljudi za vedno odselilo, prazne hiše pa prodajajo. V Rozajanski kulturni hiši v Ravanci nam je Rezijan Sandro z diapozitivi prikazal življenje v svojem jeziku – rezijanščini. Omenil je tudi Zverinice iz Rezije. Rezijani ne uporabljajo knjižne slovenščine, v šolah se učijo italijanščino. Rezijanščina se ohranja v družinah in v vaškem okolju. Presenetilo nas je, da Rezijani ne uporabljajo črke H oz. G, tako da je Sandro uporabljal izraz Iša namesto Hiša. Zanimivo je tudi, da uporabljajo drugačne izraze, kot jih uporablja knjižna slovenščina. Pravijo, da krompir sejejo namesto sadijo, nasmejali smo se ob izrazu »nogice stroka«, ugibali smo, kaj bi to pomenilo, a se je izkazalo, da izraz označuje strok česna. Sandro s soplesalko nam je predstavil tudi značilni ljudski ples iz Rezije.

Vera Pleiweiss

Člani KO DIS Ljubljana Bežigrad na Hudičevem mostu v Čedadu

Izlet po Bizeljskem in v Zagorju

Člani KO DIS Kočevje smo se odločili, da organiziramo izlet po Bizeljskem in Hrvaškem Zagorju. Dne 9. 9. 2006 se nas je zbralo 49 udeležencev na postaji v Kočevju, med katerimi je bilo nekaj takih, ki še niso člani DIS, obljubili pa so, da bodo to postali. Ob osmi uri smo se odpeljali proti Bizeljskemu. Najprej smo se ustavili v vasi Dramlja na domači kmetiji našega brata Jožeta Šekoranja in njegove družine, kjer smo bili prijazno sprejeti z domačimi dobrotami. Tu je tudi naš prejšnji dom – treh sester članic KO DIS Kočevje – Ivanke, Veronike in Mimice. Vzdušje ob zapetih pesmih je bilo nepopisno, vendar smo se morali posloviti in nadaljevati pot. Tu se nam je pridružil brat Jože z ženo Vlasto in peljali smo se po bizeljskih gričih

tudi mimo rojstne hiše podpredsednika DIS Jožeta Križančiča v Vitni vasi. Potem smo se ustavili pri Janezu Šekoranja in si ogledali repnice, v katerih hranijo vrhunska vina, v prejšnjih časih pa so v njih kmetje spravljali pridelke. Tu smo poskusili razna vina in pogled nam je obstal na prelepih gričih z vinogradi in sadovnjaki. Pot smo nato nadaljevali do državne meje s Hrvaško in prispeli v Kumrovec. Ogledali smo si Staro selo, Titov spomenik in rojstno hišo. Skupina Odmev nam je zapela dve pesmi. Nato smo se podali v kraj Marija Bistrica, kjer smo si ogledali znamenito Marijino cerkev in lepo okolico. Hvala vsem za lepo druženje!

Veronika Kljun,
predsednica KO DIS

Udeleženci izleta po Bizeljskem in Zagorju, organizirala ga je KO DIS Kočevje 9. septembra 2006.

Izlet KO DIS Ljutomer

Z izleta članov KO DIS Ljutomer

Že na občnem zboru v marcu smo si postavili v plan za leto 2006 organizacijo izleta. Ker se je nekaj članov 7. junija udeležilo proslave 65. obletnice izгона Slovencev, v juniju in juliju ni bilo interesa za izlet. Tako smo se dogovorili, da izlet organiziramo proti jeseni. Po večkratnih dogovarjanjih smo se odločili, da si ogledamo kraje v Obsotelju. Za cilj izleta smo si izbrali Bistrico ob Sotli, za datum in čas pa soboto 30. septembra. Tako smo se v soboto zjutraj ob krasnem sončnem dnevu ob osmi uri z 19-sedežnim mini avtobusom napotili preko Ormoža in Ptuja proti Obsotelju. Pri kraju Podplat smo imeli krajši postanek. Zatem smo nadaljevali pot in ob pol enajstih prispeli v Bistrico ob Sotli. Od tam smo se podali k znameniti Marijini romarski cerkvi na Sveti gori in prisostvovali maši. Cerkev z več kapelicami stoji na nadmorski višini 620 metrov in je poslikana s freskami. Po maši smo se imeli pogovor s tamkajšnjim gospodom

župnikom, Darjanom Kajžarjem, ki nam je na kratko opisal del zgodovine cerkve. Nato smo se vrnili v dolino in si ogledali središče Bistrice ob Sotli. Tam smo imeli v gostišču Kunst kosilo. Po kosilu smo se v prijetnem vzdušju in družbi zadržali kar lep čas. Pred odhodom smo se oglasili še pri moji sestri in svaku Franju in Mariji Dragovan, ki sta nas lepo sprejela ter nas pogostila z dobrim vinom in pecivom. V prijetnem vzdušju in pogovoru smo se poslovili in napotili prek Podčetrčka in Mestinja proti Rogaški Slatini in Rogatcu.

Med Stopercami in Majšperkom smo se ustavili v gostišču, ki ima svoje ribnike in tako med drugim po želji postrežejo z okusno pripravljenimi ribami. V prijetnem ambientu in lepi naravi smo se zadržali kar precej časa. Ker se je bližal večer, smo se vsi z lepimi vtisi in zadovoljnimi napotili domov v Ljutomer.

Ivan Kunej,
predsednik KO DIS

Na izletu člani KO DIS Domžale

Leto 2006 se bliža koncu in za spremembo smo v letošnjem prav spomladanskem vremenu uresničili še zadnjo nalogo: obiskali smo Topolšico, znano slovensko zdravilišče, ter se po kopanju in prijetnem kosilu seznanili z njeno zgodovino. Posebej nas je zanimala spominska soba, v kateri so Nemci podpisali izjavo o kapitulaciji. Mimo prijetnih gričkov smo se nato napotili skozi Celje v Teharje ter obiskali spominski park. Od tod nas je pot vodila na celjski grad, ki je bil kljub zgodnji uri močno zaklenjen, tako da nam je preostalo le, da smo se seznanili z njegovo

zgodovino, se kar malce razžalostili ob tragični zgodbi zadnjega celjskega grofa ter Veronike Deseniške ter ob tem ugotovili, da tovrstno zgodovino zelo dobro poznajo nekateri naši člani, saj so nas zelo podrobno seznanili z usodo zadnjega celjskega grofa. Osvetljeno Celje, ki vse bolj postaja mesto trgovin in nakupovalnih središč, smo si ogledali kar z avtobusa, uro zgodovine pa smo si privoščili s sprehodom po celjskih ulicah. Pot domov smo zaključili z obljubo, da gremo spomladi na obisk Metlike in belokranjskih zanimivosti in značilnosti.

Vera Vojska

Člani KO DIS Domžale na izletu v Topolšici

. Spomini . Spomini . Spomini . Spomini .

Najlepša roža vseh planin je mili jezik materin

To je v spominsko knjigo napisala moja stara teta Breda svoji sotrpinki Miciki dne 1. 2. 1945 v taborišču Knittenfeld v Avstriji.

V to taborišče sta bili izgnani iz Ruš pri Mariboru in ločeni od staršev, z mojo babico, Malko Veler, rojeno Namestnik, na Miklavžev večer, 5. 12. 1944. Bil je čas druge svetovne vojne, čas, ko ni bilo brezskrbnega otroštva, ko so mnoge slovenske družine živele v strahu, kdaj bo potrkalo na vrata in bodo pred njimi stali sovražni vojaki z orožjem v roki ter v tujem jeziku ukazovali, kako naj v eni uri zapustijo svoje domove in vzamejo s seboj le toliko, kolikor lahko povežejo v cule. Tako so v izgnanstvo odhajale mnoge zavedne slovenske družine. Čeprav se teh časov nerada spominja, mi je zaupala nekaj dogodkov.

Zakaj so tvojo družino izgnali v taborišča?

Našo družino so izgnali zato, ker so sestre sodelovale s partizani. Moja sestra Minka je bila partizanka v Pohorskem bataljonu, kjer je 8. 1. 1944 tudi padla, pozneje pa je v partizane odšla tudi sestra Nuša.

Kako je bilo, ko so potrkali tudi na vaša vrata?

Otroci smo jokali, starši so pripravili prtljago. Več družin so zbrali v Rušah na občini, proti večeru pa so nas odpeljali na železniško postajo. Pristali smo v zbirnem centru v Mariboru. Tam je bilo še mnogo družin. Na pogradih, kjer naj bi prenočili, je bila slama. Odrasli so za večerjo dobili črno kavo. Takrat je po naju s sestro Bredo prišla nuna, ki nama je obljubila lepe posteljice in mlekec za večerjo in da zjutraj pridemo nazaj k staršem. Dopoldan so bombardirali Maribor. Naju so odpeljali v klet, kjer so bili vsi stanovalci te hiše. Ko smo prišli v prostore vrtca, so bile šipe razbite in vse je bilo razmetano. Proti večeru so pripeljali še 11 otrok od 5 do 13 let. Nuna nas je odpeljala na železniško postajo, ne k staršem, ampak na vlak za Avstrijo. V velikem mestu nas je čakala kravja vprega, ki nas je odpeljala 5 km daleč v Koblenz, v taborišče, obdano z žico. Bili smo lačni, žalostni, zeblo nas je, bili smo brez staršev. Namestili so nas v barako z malo pečko, za katero smo vsak teden dobili eno vedro premoga.

Kako dolgo ste bili v taborišču in kaj ste počeli?

Predvsem smo bili lačni. Breda je pomagala v kuhinji in mi je včasih pri oknu na skrivaj dala kakšen kuhan koren ali krompir. Mi otroci smo se po svoje tudi zabavali. Seveda smo bili vsi ušivi. Lovili smo uši in jih nabadali na igle. Po sobi smo se lovili, če pa nas je kdo opazil, smo seveda bili kregani. Vsako nedeljo smo dobili košček masla in kilo kruha, za cel teden, in tako je bilo od 5. 12. 1944 do začetka maja 1945, ko sva pobegnili.

Kako vama je uspelo pobegniti?

Vse barake so bile polne izgnancev, mater z malimi otroki, najmlajši pa je bil star štirinajst dni. Okupator je vedel, da bo konec vojne, in starši so sami prihajali po otroke. Vse skupaj so odpeljali z odprtim tovornjakom nazaj v domovino. To pa je bila priložnost, da sva s sestro Bredo pobegnili. Breda je v naročje vzela malega otroka in govorila: »Miži, miži.« Tako je bilo videti, kot da spita. Ko nas je ustavila vojaška policija, smo morali pokazati prepustnice, midve pa jih seveda nisva imeli. Ker je policaj videl, da sestra Breda spi, jo je pocukal, da bi se zbudila. Sovoznik tovornjaka, ki je bil Slovenec, je gledal nazaj, in ker je vedel, da midve beživa, je vozniku rekel, da so gotovi, in voznik je speljal. Kljub vpitju vojaške policije, da še niso gotovi, smo se odpeljali. Potem nas niso več ustavljali. Iz Šentilja sva šli peš do Maribora, kjer je na levi strani Drave živela moja teta Zinka. Tisti večer sva prespali pri njej. Na drugi strani Drave pa smo imeli še eno teto, Malo. Tam pa sta isto noč prespala moj ata in sestra Lidija. Tisto jutro sva se midve peš odpravili proti domu, v Ruše. Tam sta naju čakala mama in brat.

Po končanem pogovoru z babico sem več dni razmišljala, kako kruto je življenje, in lahko sem neizmerno srečna, da živim v mirnem času, preživljam srečno otroštvo in samo upam lahko, da se ne bodo nikoli ponovili tisti časi, čeprav je danes po svetu veliko nasilja in sovraštva, trpi ogromno nedolžnih ljudi in otrok, ki ne bodo nikoli spoznali, kaj je sreča.

Eva Veler, 8. a

OŠ Pohorskega odreda Slov. Bistrica

Moja pravljica o kruhu

Vedno znova se mi priklicuje v zavest enajsti november 1941, ki je bil za našo družino in tudi za večino Bizeljancev najbolj črn dan. Vsa družina je v naglici skušala vzeti kaj uporabnega s seboj v neznano. Najtežje je bilo naši mami, saj je morala opraviti tri hčerke. Najstarejša je bila takrat stara tri leta in pol, jaz eno leto in enajst mesecev, najmlajša pa ni imela niti tri mesece. Me tri smo bile najdragocenejša prtljaga naše mame.

Prva postaja te žalostne poti vseh nas izgnanih so bili hlevi rajhenburškega gradu (v današnji Brestanici). Po nekaj dneh so nas natovorili na vlak št. 126, ki nas je odpeljal še hujši kalvariji naproti.

Pred lagerjem, ki je bil potem štiri leta naše domovanje, so čakali nemški kmetje in si izmed družin, ki so imele največ za delo sposobnih članov, izbrali »svojo«. Odraslejši so sicer morali delati, a so imeli vsaj kaj jesti. Ostale pa so nas nastanili v telovadnici. Po tleh so bile na tesno položene slamarice, na katerih smo spali. Pa to ni bilo najhujše. Največja groza je bila, ker nismo dobili hrane. Mama je skromni delež, ki ji je pripadal, razdelila

med nas tri in očeta, ki je cele dneve delal v rudniku uranove rude. Zanj je ponavadi ostalo najmanj. Le kje je jemala moč, ko smo jo vsak dan prosile kruha? Stisnila nas je k sebi in dan za dnem ogovarjala z besedami: »Malo, samo še malo potrpite, kmalu bo konec vojne, potem bomo šli domov in doma vam bom vsem dala tako velik kos kruha, da ga ne boste mogle držati v rokah.« Zadrževale smo dihanje, da ne bi preslišale dane obljube.

Vojne je bilo po štirih letih res konec, domov priti pa ni bilo enostavno. Vozili smo se več kot šest tednov in končno zagledali domačo hišo, ki za življenje ni bila uporabna, saj so jo Kočevarji, ki so živeli v njej, od jeze, ker so jo morali zapustiti, popolnoma razdejali. A mama je kljub temu sklenila roke in rekla: »Hvala bogu, samo da smo doma!« in moja najstarejša sestra, ki je vsa ta leta skupaj z nami vsemi stradala, je na glas dihnila vprašanje: »Ali nam boš zdaj dala obljubljeni kos kruha?« Mama se je sesedla na hišni prag, skrila glavo v dlani in zajokala.

Preteklo je še kar nekaj časa, preden nam je lahko dala štiri leta obljubljeni kos kruha.

Marija Dernikovič

Moji vtisi ob ponovnem obisku Zaječarja

Prvič sem prišel v Zaječar prisilno leta 1941, še kot deček, star 13 let, kamor so vso našo družino in mnogo Slovencev izgnali okupatorji Nemci. Pripeljali so nas v tovornih vagonih pod nemško stražo na železniško postajo Zaječar. S sabo smo imeli samo tisto skromno lastnino, katero so nam dovolili nositi. Vse naše imetje, hiše, stanovanja, opremo, naše prihranke, denar in zlatnino so nam Nemci že v Sloveniji pobrali. Tako obubožane so nas predali takratnim srbskim oblastem, te so nas proti pričakovanju Nemcev sprejele pristržno in ljubeznivo in nam nudile vso pomoč ter nas razporedile po družinah, ki so nas bile pripravljene sprejeti. Kolikor mi je znano, niso v Srbiji nikogar strpali v taborišče ali kakšno skupno prebivališče, kot se je to dogajalo slovenskim izgnancem v drugih takratnih državah. Poleg stanovanja so nam srbske oblasti uredile tudi menzo, kjer so naše ženske takoj začele kuhati vsakodnevno, čeprav skromno kosilo iz hrane, ki so nam jo dostavljali. Odrasli so dobili tudi majhno denarno pomoč, tako da smo si kupili potrebne stvari in dodatno hrano. Ta pomoč je kasneje usahnila, saj si je večina poiskala kakšno, ponavadi nestrokovno fizično delo. Tako je mladi profesor Hribnik delal kot delavec pri lesarskem obrtniku.

Šoloobveznim učencem so priznali opravljene razrede, zato smo se vpisali v zaječarske šole, v katero smo si želeli. Jaz sem se zopet vpisal v gimnazijo in tako nadaljeval šolanje. V začetku mi je delalo težavo neznanje srbskega jezika, vendar sem se ga v stiku s sošolci, večinoma med igro, kmalu naučil in se z lahkoto sporazumeval. Tako sem uspešno nadaljeval šolanje in zaključil četrti, peti in šesti razred realne gimnazije.

Med vojno je naraščal odpor proti okupatorjem, večina zaječarskih Slovencev, posebno mladi, smo bili za partizane, saj smo dobro vedeli, da če zmagajo partizani, bomo kmalu lahko odšli domov, saj so obljubljali obnovo Jugoslavije, v nasprotnem pa bi se naša vrnitev zavlekla v nedogled. Tako sem se tudi jaz v starosti 17 let odločil in skupaj s prijatelji leta 1944 odšel v slovenski partizanski bataljon Prve krajiške brigade. V Zaječar sem se vrnil na kratek obisk po končani vojni in po končanem študiju v sklopu znanega vlaka Bratstva in enotnosti leta 1978.

Kot upokojenec ponovno v Zaječarju

Prve dni avgusta 2006 pa sem zopet imel priliko za ponoven obisk mesta Zaječar, katerega nisem videl že vrsto let. Z mojim avtom me je v Zaječar požrtvovalno peljal vnuk Matija, sin moje hčerke Jasne. Leta

1978 smo v sestavi znanega vlaka bili na obisku v Zaječarju mnogi nekdanji izgnanci, pa tudi naši svojci. Tako sta z menoj bili tudi moja, danes na žalost pokojna žena Elza in hčerka Jasna z možem Danilom. Tudi takrat smo obujali spomine, toda ves čas obiska je bil organiziran s strani občinskega urada niz obveznih ogledov znamenitosti. Tako sem si jaz že takrat želel ogledati naše nekdanje prebivališče, pa našo nekdanjo menzo, pa kopališče na Timoku, itd., pa to ni bilo možno.

Sedaj, v letu 2006, pa sem prišel na lastno pobudo, zato sem si ogledal tisto, kar sem želel. Ker so mnogi moji znanci in prijatelji v Zaječarju medtem umrli, ali pa se izselili, sem se obrnil na zadnjega prijatelja v Zaječarju, Duška Panića, za morebitne nasvete in pomoč pri ogledu mesta. V splošnih informacijah je kot hotel naveden samo hotel Srbija, kot edini hotel. Hčerka Jasna pa je na internetu ugotovila, da deluje v Zaječarju kar sedem hotelov z različnimi uslugami in seveda tudi cenami. Govoril sem z več hoteli in na koncu ugotovil, da mi še najbolj ustreza hotel Valentino, ker so prijazni in ker obljublajo tudi varstvo avtomobila.

Pri sprehajanju po mestu sva povsod naletela na prijazne ljudi, ki so bili ustrezljivi in pripravljeni takoj pomagati z nasveti in naju, tujca, celo vabili k sebi na obisk. Ugotovil sem, da je gostoljubnost še vedno takšna, kot je bila davnega leta 1941, ko so nas neobgljene in revne slovenske izgnance sprejeli Zaječarci.

Kmalu sem našel našo »kučico«. Seveda je bila sedaj preurejena in sta od nje ostala samo streha in dimnik. Sedanji lastnik naju je prijazno povabil in nama razkazal sedanje prostore. Celotno ime ulice so spremenili in se sedaj ne imenuje Kraljevička, temveč Timočke bune.

Ko sem iskal razglednice Zaječarja in okolice, sem jih z veliko težavo le našel v nekem kiosku.

Zelo sem bil razočaran, ko sem ugotovil, da je nekdanje letovišče Kraljevica razpadajoča stavba. Tam smo se nekdanje ob nedeljah srečevali Slovenci in uživali v lepem razgledu in svežem zraku, danes pa je od prelepega letovišča ostala samo ruševina.

Z Matijem sva še obiskala pokopališče in skušala poiskati grobove naših Slovencev, ki so umrli v Zaječarju. Kljub pomoči prijazne upravnice nisva uspela, saj med vojno še niso imeli natančne evidence. Svečke sva prižgala na grobovih naših srbskih, pred kratkim umrlih prijateljev in ob spomeniku padlim borcem rdeče armade in partizanov.

*Franc Rado Jelerčič,
Nova Gorica*

Spomenik borcem prve in druge svetovne vojne v Zaječarju (2. 8. 2006). Foto: Rado Jelerčič

. Jubileji . Jubileji . Jubileji . Jubileji .

Rezka Zlobko – 100-letnica

Sto let na tem planetu je zavidljiva obletnica in visok življenjski jubilej. Te dni so ga praznovali Zlobkovi iz Hrastja pri Cerkljah ob Krki. Njihova mama Rezka se je vpisala med redke stoletnike v Krajevni skupnosti Cerklje ob Krki in Občini Brežice. Preživela je mnoge tegobe prejšnjega stoletja: obe svetovni vojni, izgnanstvo v

Nemčijo, mnoga podnajemniška bivanja po širnem Krškem polju, skrb za preživetje velike družine, vse več kot samo lepa življenjska zgodba. Kot je nekoč izjavila, še najlepše ji je na svetu bilo pod starost, ob prihodu v dom za starejše občane v Brežicah.

*Dušan Erhovnik
Cerklje ob Krki*

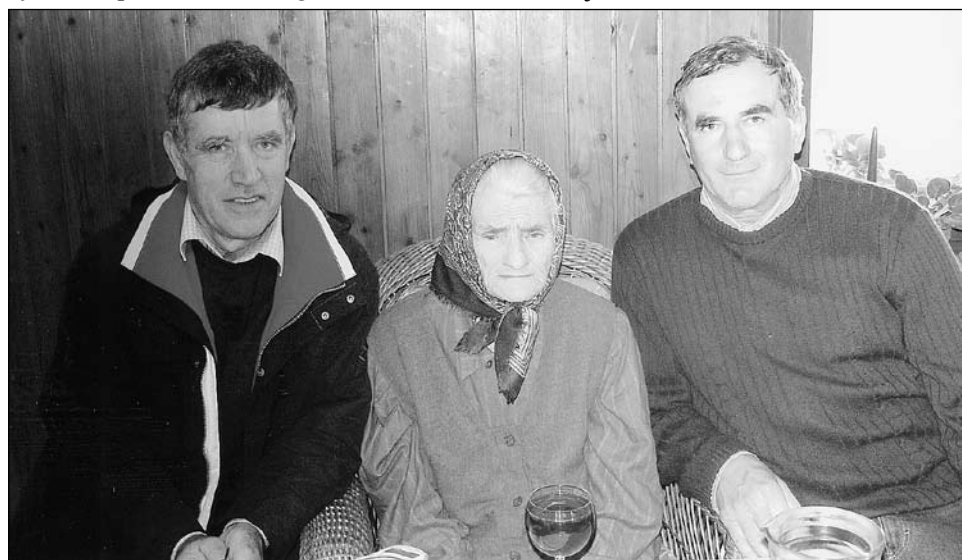

Rezka Zlobko je praznovala 100-letnico

Amalija Lisec in njenih 97 let

Amalija Lisec je bila rojena 22. 7. 1909. Z družino je bila izgnana v lager Neresheim in nato v Heilbronn. Delala je v tovarni papirja, njen mož pa v tovarni verig.

V Heilbronnu ji je med bombnim napadom umrla ena od hčerk. Takrat sta tam ostali živi samo dve družini. Ko so se vrnili domov, jih je pričakal porušen dom. Obiska je bila vesela.

Na sliki od leve proti desni: Aloyz Rupar, predsednik KO DIS Boštanj, Amalija Lisec in njen sin na domu na Lukovcu.

Helena Hočevar – 92-letnica

Helena Hočevar je bila izgnana v zbirno taborišče, hleve pri gradu Rajhenburg, od tam pa z živinskimi vagoni odpeljana v Schwarzwald. Vrnila se je leta 1945 v opuščeno in izropano hišo.

Članici odbora KO DIS Šentjanž pri slavljenki Heleni Hočevar 23. septembra 2006 ob njenem 92. rojstnem dnevu v Domu starejših občanov v Hrastniku. Čestitje je bila vesela.

Marija Radanovič je praznovala 95 let

Za 95. rojstni dan smo obiskali najstarejšo krajanko in članico KO DIS Kapele. Leta 1941 je bila kot večina krajanov izgnana z družino v Nemčijo, v Šlezijo, kjer je bila dekla na

posestvu Nemca vse do leta 1945. Tega leta se je s svojim danes že pokojnim možem Mihom in hčerko Anico vrnila na izropano domačijo. Pri 95 letih bere časopis in gleda televizijo ter je zelo dobrega spomina.

Slavljenka Marija Radanovič, rojena Požar, hčerka Anica ter nečak Tonček Požar z ženo Anico (6. 8. 2006)

Albina Zorič – 90-letnica

Neža Blatnik – 96-letnica

Albina Zorič iz Brezja je članica KO DIS Leskovec. Rodila se je 6. novembra 1916 v vasi Ravni. Z vaščani domače vasi je bila družina izgnana leta 1941, prvi lager pa je bila Riesa. Leta 1944 so bili preseljeni v Francijo, kjer so trdo delali na kmetiji kmeta Langa. Vrnili so se 8. septembra 1945 na domačo kmetijo in začelo se je spet trdo delo. Na njen praznik so jo obiskali predsednik Franci Žičkar, podpredsednica Anica Baznik in poverjenica Verica Rep.

Zdenka Žičkar

Obisk pri jubilarntki Albini

Neža Blatnik iz Konjskega pri Boštanju

Zlatoporočena v KO DIS Radeče

Zlato poroko sta pred kratkim praznovala naša člana, Marica Oblak, rojena Kmetič, ter Martin Oblak iz Svibnega pri Radečah. Oba sta bila izgnana s starši v Nemčijo, žena Marica v

Erfurt, mož Martin pa v Nonnenweier. Iz KO DIS Radeče, sta ju obiskali predsednica Marinka Bregar ter blagajničarka Pavla Molka ter jima čestitali.

M.B.

Zlato poroka Marice in Martina Oblaka s pravnukinjo iz Svibnega pri Radečah

IZVRŠNI
ODBOR
DRUŠTVA
IZGNANCEV
SLOVENIJE
1941–1945

Predsednica:
Ivica Žnidaršič, Ljubljana

Podpredsednika:
Jože Križančič, Ptuj
Janez Komljanec, Slovenj Gradec

Člani:
Ivan Babič, Buče
Emilija Držanič, Brežice
Sabina Godnič, Komen
Tomaž Hočevar, Koper
Milan Jazbec, Ljubljana
Zdenka Kaplan, Novo mesto
Lojze Kranjc, Radovljica
Marija Kuhar, Brezovica/Lj.
Albin Pražnikar, Izlake
Alojz Rupar, Boštanj
Jožica Stezinar, Brežice
Anka Tominšek, Ljubljana
Malka Veler, Slovenska Bistrica
Franci Vidmar, Žalec
Alojz Voščun, Lendava
Davorin Zdovc, Maribor
Franc Žičkar, Leskovec
Marija Žnidar, Kamnik

NADZORNI ODBOR

Mira Zalar, Maribor – predsednica
Janez Blas, Sevnica
Anton Žmavcar, Slovenska Bistrica

ČASTNO RAZSODIŠČE

Ivan Gole, Trebnje – predsednik
Inka Gorečan, Ljubljana
Olga Kamenov, Ljubljana
Jožef Pograjec, Polšnik
Štefanija Žalec, Ljubljana

VESTNIK

interno glasilo DIS

Za društvo:
Ivica Žnidaršič

Odgovorni urednik:
Jože Križančič

Lektorica:
Alenka Lokar Blatnik

Tisk:
Tiskarna Skušek

Naslov:
Društvo izgnancev Slovenije
1000 Ljubljana, Komenskega 7
telefon: 01 - 434 48 80
telefaks: 01 - 434 48 80
email: drustvoizgnancev@siol.net
http://www.drustvo-izgnancev.si

Poslovni račun DIS:
02222-0010570920
Nova Ljubljanska banka

Umrli člani Društva izgnancev Slovenije

KO DIS	Ime in priimek	Datum rojstva	Datum smrti	KO DIS	Ime in priimek	Datum rojstva	Datum smrti
KO DIS Artiče	Marija BAN	25. 03. 1917	21. 10. 2006	KO DIS Krmelj	Antonija DULC	01. 04. 1924	23. 03. 2006
	Janez GERJEVIČ	04. 11. 1925	01. 12. 2006		Janez FLAJS	12. 09. 1935	04. 08. 2006
	Marija GORENC	19. 12. 1926	29. 10. 2006		Mihaela HLASTEC	12. 04. 1926	13. 10. 2006
	Terezija SLOPSEK	15. 02. 1921	15. 09. 2006		Anton HOTKO	09. 01. 1923	04. 09. 2005
	Antonija STARC	13. 06. 1926	17. 09. 2006		Majda KOLOVRAT	03. 10. 1926	22. 08. 2006
	Vida VOLČANSEK	26. 02. 1926	12. 10. 2006		Miroslav PODPADEC	18. 07. 1940	25. 07. 2006
	Marija ŽAGAR	24. 07. 1915	04. 11. 2006	KO DIS Krško	Amalija BLATNIK	10. 07. 1917	04. 08. 2006
KO DIS Bistrica ob Sotli	Ana BOBNARIČ	1941	08. 08. 2006				
	Ana GERŠAK	07. 06. 1925	27. 06. 2006	KO DIS Lenart	Ida KLOBASA	31. 08. 1937	06. 11. 2006
	Ivan JAZBEC	13. 05. 1934	17. 09. 2006				
	Ivanka ZVONAR	16. 07. 1932	10. 04. 2006	KO DIS Leskovec	Janez BURJA	26. 06. 1920	08. 10. 2006
					Jožefa PACEK	04. 02. 1910	02. 11. 2006
KO DIS Bizeljsko	Karl BLAZINCIČ	02. 05. 1928	22. 06. 2006		Alojz TOMAZIN	07. 02. 1937	19. 11. 2006
	Ana DERNIKOVIČ	13. 06. 1916	23. 10. 2006	KO DIS Ljutomer	Jožef FRIC	16. 02. 1917	08. 05. 2006
	Ivanka DERNIKOVIČ	05. 03. 1927	28. 12. 2005		Anton LESJAK	14. 12. 1930	06. 2006
	Elizabeta GERŠAK	12. 10. 1924	31. 12. 2005		Viktor STANEK	28. 07. 1927	02. 2006
	Jožef ILJAS	01. 04. 1925	07. 02. 2006	KO DIS Ljubljana Bežigrad	Franc ARH	04. 05. 1940	12. 06. 2006
	Marta JELIČ	13. 10. 1921	30. 01. 2006		Jožica ARNUŠ	11. 08. 1927	28. 05. 2006
	Alojz KOCJAN	27. 01. 1925	18. 08. 2006		Anton DOBRINA	14. 06. 1932	01. 02. 2006
	Antonija KOVAČIČ	21. 12. 1921	29. 11. 2006		Štefka HORVAT	13. 12. 1920	11. 05. 2006
	Franc KOVACIČ	14. 08. 1938	08. 10. 2006		Štefanija HUREMOVIČ	23. 12. 1937	24. 06. 2006
	Ivan MALUS	07. 10. 1928	05. 04. 2006		Angela KATIC	27. 03. 1919	2006
	Andrej MIHELIN	14. 11. 1917	31. 08. 2006		Milan PEROCI	03. 09. 1922	2006
	Marija PINTERIČ	03. 11. 1927	04. 12. 2006		Vida POGAČAR	08. 06. 1932	24. 06. 2006
	Ivan SEKORANJA	27. 09. 1925	01. 05. 2006		Hilda REPOVŽ	03. 04. 1930	2006
	Antonija UREK	27. 10. 1923	17. 05. 2006		Pavla STRAKA	04. 07. 1924	2006
	Ivana UREK	11. 09. 1920	10. 01. 2006		Ljudmila SKOBERNE	05. 04. 1939	2006
	Ivan UREK	25. 01. 1924	24. 03. 2006		Miha TOMŠE	30. 10. 1930	02. 03. 2006
	Antonija ZAJC	15. 06. 1921	21. 05. 2006		Ivanka VOGRIČ	03. 01. 1922	2006
KO DIS Bled	Franc BERAVS	15. 12. 1932	28. 10. 2006		Martina ZUPAN	24. 09. 1934	2006
	Marija PRETNAR	23. 09. 1918	27. 08. 2006		Anton ŽABKAR	31. 12. 1920	09. 10. 2006
KO DIS Bohinj	Jože KOZAR	16. 11. 1925	17. 10. 2006	KO DIS Ljubljana Center	Ljudmila dr. BIZJAK	1919	2005
					Rozalija ERMAN	10. 09. 1923	18. 08. 2006
KO DIS Brežice	Štefan GERJEVIČ	10. 12. 1920	07. 2006		Marija JANKO	26. 01. 1926	24. 04. 2006
	Viktor OŠOJNIK	21. 06. 1936	09. 2006	KO DIS Ljubljana Šiška	Andrej BERIBAK	04. 12. 1935	25. 01. 2006
	Antonija STEGER	16. 03. 1925	31. 07. 2006		Vinko POVSE	18. 11. 1921	17. 01. 2006
KO DIS Čatež ob Savi	Jože OREŠAR	13. 11. 1917	04. 10. 2006		Miroslav SORLI	07. 05. 1931	15. 11. 2006
				KO DIS Ljubljana Vič-Rudnik	Ljudmila PUST	1931	15. 11. 2006
KO DIS Doboya	Ivan BENKOC	08. 11. 1926	04. 08. 2006				
	Jože BOSINA	14. 14. 1925	07. 04. 2006	KO DIS Maribor Tabor	Anica DEBENAK	18. 07. 1913	13. 10. 2006
	Andrej CETIN	20. 09. 1927	25. 08. 2005		Dragica LEVAČIČ	26. 02. 1931	02. 08. 2006
	Terezija ČANČER	16. 04. 1919	06. 03. 2006		Vladimir MODIČ	18. 06. 1939	16. 11. 2006
	Veronika FURLAN	23. 05. 1909	07. 12. 2005		Nedeljka ZGRABIČ	03. 10. 1926	18. 08. 2006
	Franc HERVOL	18. 07. 1924	28. 07. 2005	KO DIS Ormož	Alojzija ZAMUDA	05. 06. 1934	12. 10. 2006
	Marija HOELER	14. 05. 1925	23. 05. 2006				
	Milena HRŽICA	28. 02. 1942	29. 06. 2006	KO DIS Pince-Marof, Benica, Petišovci	Pavel PAHOR	08. 01. 1927	08. 11. 2006
	Vinko KOS	18. 07. 1928	13. 08. 2006				
	Antonija KOPINČ	10. 12. 1924	30. 03. 2006	KO DIS Polšnik	Štefanija ZUPANČIČ	01. 01. 1938	30. 10. 2006
	Marija KRATOFIL	02. 12. 1926	17. 02. 2006				
	Stanko LES	02. 09. 1920	17. 04. 2006	KO DIS Radeče	Jože ČEC	14. 03. 1927	05. 11. 2006
	Veronika MOKROVIČ	09. 01. 1914	14. 10. 2006				
	Terezija PETRINCIC	14. 10. 1925	15. 01. 2006	KO DIS Radovljica	Ivanka MARINSEK	26. 06. 1907	19. 09. 2006
	Peter PREDANIČ	09. 02. 1924	09. 11. 2006				
	Martin PREMELIČ	07. 10. 1920	03. 11. 2006	KO DIS Raka	Neža BAJC	16. 08. 1916	15. 12. 2005
	Franc RADANOVIČ	29. 10. 1914	26. 06. 2006		Franc BOŽIČ	20. 06. 1937	21. 10. 2006
	Rozalija STERGAR	17. 09. 1923	11. 12. 2005		Martin GORENC	28. 10. 1934	17. 12. 2005
	Ana ŠUPANČIČ	03. 12. 1915	02. 01. 2006		Justina KERIN	17. 06. 1924	07. 02. 2006
	Albina ŠAVRIČ	06. 02. 1924	04. 10. 2006		Jožefa KERIN	17. 02. 1919	29. 04. 2006
	Justina ŠKALER	13. 09. 1911	14. 03. 2006		Kristina KRALJ	20. 02. 1921	28. 10. 2006
	Alojz ŠKVARC	02. 02. 1926	08. 01. 2006		Marija LEKŠE	08. 08. 1923	20. 02. 2006
	Marija TOPORIŠIČ	25. 04. 1908	25. 03. 2006		Vida OPALK	14. 06. 1924	03. 11. 2006
	Ivan UREK	01. 04. 1939	06. 09. 2006		Angela POVHE	04. 02. 1927	04. 03. 2006
	Veronika VUČAJNK	04. 02. 1914	12. 07. 2006		Marija SRIBAR	03. 05. 1926	29. 06. 2006
	Zofija ZAJC	21. 04. 1919	26. 08. 2006		Jožefa VRETIČ	21. 02. 1916	06. 02. 2006
	Marija ZUPANČIČ	30. 03. 1924	10. 09. 2006		Franc ZALOKAR	27. 05. 1930	27. 12. 2005
KO DIS Cerknica Logatec	Marija DROBNIČ		05. 06. 2006		Angela ZUPANČIČ	14. 05. 1920	12. 07. 2006
	Danica MARCAROL	01. 07. 1914	17. 07. 2006		Martin ŽIBERT	16. 08. 1919	21. 10. 2006
	Terezija MODIČ		01. 06. 2006	KO DIS Studenec	Ana CIZERLE	10. 04. 1914	03. 11. 2006
KO DIS Dole pri Litiji	Henrik JAMŠEK	09. 01. 1933	09. 2006		Rudolf KOKOVE	07. 10. 1923	10. 04. 2006
	Rudolf KRAMŽAR	25. 03. 1924	02. 11. 2006		Karel KOZINC	26. 11. 1927	09. 02. 2006
	Ana POVŠE	25. 08. 1929	21. 11. 2006		Janez KURNIK	19. 10. 1923	11. 10. 2006
					Jože MLAKAR	12. 03. 1922	21. 10. 2006
KO DIS Dolenja vas	Marija BOGOVIČ	22. 03. 1924	22. 02. 2006		Ana NOVAK	10. 12. 1939	08. 08. 2006
	Martin BOGOVIČ	10. 11. 1921	21. 01. 2006	KO DIS Šentjur pri Celju	Marija DOBERSEK	06. 12. 1919	17. 10. 2006
	Marija CIZELJ	25. 03. 1906	05. 02. 2005				
	Veronika ČERNOGA	05. 02. 1925	01. 11. 2006	KO DIS Št. Jurij pod Kumom	Vincenc DOLŠAK	11. 01. 1931	27. 10. 2006
	Franciška DREO	28. 07. 1923	22. 07. 2005		Majda ODLAZEK	09. 06. 1930	12. 10. 2006
	Anton GOLOB	05. 06. 1921	20. 07. 2006				
	Jože IVANJSEK	06. 10. 1922	16. 10. 2006	KO DIS Trbovlje	Jernej BRVAR	27. 07. 1930	14. 11. 2006
KO DIS Domžale	Franciška ZUPANČIČ	21. 07. 1921	24. 11. 2006		Zdravko GACNIK	18. 02. 1928	04. 11. 2006
	Jože ZUPEVC	12. 02. 1929	17. 03. 2005		Marija JUREČIČ	26. 03. 1922	20. 09. 2006
					Terezija POTERPIN	08. 06. 1928	13. 11. 2006
KO DIS Domžale	Franc BERNOT	03. 06. 1922	11. 03. 2006		Viktor SMRGUT	05. 03. 1925	13. 11. 2006
	Avguštin BERNJOT	03. 08. 1925	28. 05. 2006	KO DIS Zagorje	Miroslav KERIN	06. 02. 1943	26. 04. 2006
	Rozalija CERAR	29. 08. 1920	26. 09. 2006		Albin KONCAR	18. 01. 1930	27. 10. 2006
	Ivan ČOTMAN	21. 10. 1919	28. 02. 2006		Leopold LJUBIČ	28. 08. 1929	30. 09. 2006
	Andrej KRUSNIK	26. 11. 1918	27. 06. 2006		Karel MQSTAR	26. 12. 1919	15. 02. 2006
	Franciška KOTNIK	25. 02. 1919	31. 03. 2006		Friderik ŽIBERT	05. 10. 1930	24. 07. 2006
KO DIS Dolenja vas	Magdalena KRŽAN	04. 07. 1917	22. 08. 2006	KO DIS Žalec	Marija SKOK	19. 02. 1926	21. 07. 2006
	Marija MIS	05. 04. 1915	27. 03. 2006		Dragomira UDRIH	16. 08. 1926	10. 08. 2006
	Ivan OGOREVC	06. 06. 1935	24. 06. 2006		Stanislava ZEME	11. 11. 1926	16. 06. 2006
	Janez PIRNAT	14. 06. 1944	03. 05. 2006				
	Marija RIBIČ	17. 04. 1935	21. 03. 2006				
	Marija ŠKORIČ	16. 09. 1923	14. 09. 2006				
KO DIS Jesenice na Gorenjskem	Jože GRINTOV	06. 03. 1935	05. 11. 2006	KO DIS Žalec	Marija SKOK	19. 02. 1926	21. 07. 2006
	Drago OCEPEK	01. 03. 1927	25. 09. 2006		Dragomira UDRIH	16. 08. 1926	10. 08. 2006
KO DIS Kamnik	Jožef DOBOVŠEK	29. 04. 1919	2006		Stanislava ZEME	11. 11. 1926	16. 06. 2006
	Kristina GOLOB	1936	2006				
	Julijana KERN	04. 12. 1943	2006				
	Ivana RIFEL	16. 05. 1932	2006				
KO DIS Kozje	Cecilija OPREŠNIK	21. 11. 1929	11. 09. 2006				